

מסורת הש"ס

(6) תרומת ט"ט מ"ד, (7) קדושין מ"ו ו"ט"ג, (8) טועה ממ, יומא ט, (9) תוספ' דטועה פ"ג, (10) גמ' ק"ג ו"ג, (11) זכריה כ"ה, (12) ו' ו"ג, (13) פ"א מ"ט, (14) זכריה כ"ה, (15) ג' ר"ל דבשנת, (16) ו'כ"ג אמר ט" קה.

הגהות הב"ח

(א) ר"מ דלמח מעשר שני ממנו: (ב) שם ו"ה יהיה הא ל"ל ו"ל ו"ה מתקן:

גליון הש"ס

רש"י ר"ה בית שאן: הדיק חצון. פי' מטהרין י"ד פ"ב גרש"י ד"ה בית שאן וממנו טע פ"ב ד"ה חן לחומת: תוס' א"כ וכו' גזיר אבא שבת פי' ר"ה דף ד' פ"ב ט"פ ד"ה שא"ל וי"ן ג"ה ר"ש הלכות מלואים:

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

וסדושו. דישת שלנין בתרומה וצמער כגון שהקדמו כשנלין: אין עובר. בלא תחוסים: המרכסות. משום דגמר מלאכתן למעשר משעת דשה: תרומה ומעשר. דקמס דיש לאו בתרומה ומעשר כמס אלא מן המירוח ואילין כדמכבי (במדבר י"ח) כדגון מן הגורן:

מפני מראים העין. שלא יאמרו עליו שהוא חוסם: בול. מלא לגרונך: כערסקלין שפסיה. שק או ערסקל מולין בלואיה והמאלכ בתוכו ואוכלת: נכרי הדש כפרו של ישראל. אינן עונים הנבלים שאמרו לו חסום פרמי ודוש בה מנאכה שלן אין עליהם עבירה לא תחוסים: גידולי סרופס. שזרעה וגדלה הגידולין תרומה מדרכין וזה אחד משמנה עשר דבר שרבו בית שמאי על בית הלל ביציאות שנת (שם ח') וי"ן דלאו תרומה מדאורייתא היא קרינא ביה דיש קממא: בשלמא גידולי סרופס מדרכין ואינטרין לאשמעינן דעובר: גידולי עגל. מנאכה שמרחה בכרי חרעה נטיבלה הרי היא כשאר חולין ואוכל הימנה עראי עד שימנה לכיון דזרעו כלה נטיבל ליה איסוריה. ובתרומה הוא דגזור דמפרש התם גזירה משום תרומה טעורה נדי ישראל שחזר חרעה להפטר שלא ימננה לכהן אי נמי משום תרומה עמאיה כד כהן דלמח משחי לה לזרעה ואמי כהן לדי תקלה: פלוגתא דר' מאיר ור' יהודה כקדושין דף ג"ב: ולא קרינא ביה נדישוט. וגבי תרומה מיתוקמא שהיתה פרה של ישראל שאסור להחילה תרומה ואפילו אם דש כהן דמניחא כהן ששכר פרה מישראל אע"פ שמונחיה עליו לא יאכלנה כרששי תרומה: סידי דמי. דלמח מעשר קודם דשה: כגון שפקדימו. וקרא שם עליו כשנולין: וולר"י. כיון דשם מעשר עליו לר' יהודה נדי נמי דממון הדיוט הוא: הא כעי חוסם. שאסור לאכלו חוץ לחומת ירושלים והכי אמרי לאו דלא תחוסים דמי לאו דלא מוכל לאכול כשערין: ב' פלגין. *היקף חולין של ירושלים שהוסיפו עליו קרוי בית פלגין. ונראה לי שהוא לשון ככשתה של עיר שונג"ל בלע"ז כדלמרינן פרק קמח' דף ע"ו. זה קנה חמור וזית פניה: כאן במעשר דמאי. דלמחיה אלא מדרכין. הלוקח מעט הארץ שחיבו להפריש מעשר שני על הפקדו ולהעלותו לירושלים: אף הוא. יוחנן ב"ר גדול במס' סוטה דף ע"א. ב'של אש פוידו. של מעשר ואפילו של חכרים שאין לומר צערהי הקדש מן הבית וגם נמחו לניי לפי שלא היו נותנים מעשר ראשון לניי כהלכתו דרממנא אמר לליים וקניניהו עורא וזה נמחו להניס: וגזר על דמאי. בלוקח מעט הארץ שיפריש הכל מתפק מפני שהטובל עון מיתה חוץ מן התרומה שלא גזר להפרישה ולא גזר על הדמאי לפי ששלא בכל גבול ישראל ולא היו מפרישין אלא תרומה גדולה: סרופס מעשר. שהלוי מפרש לכהן מעשר מן המעשר והוא קרוי תרומה ושכור בתרומה: ומסרות. מולי מעיים וקורין אותו ריו"ר מניאיה דעי ללול כמיס והחטין קשין לה: חוסם פרסי ודוש כה. דשה שלן: אמירה לנכרי שנות: מדרכין: ומגנחין

צ. והדרשות במעשר ובתרומה אינו עובר משום לא תחוסים. פי' כקונטרס דקמס דיש לאו הוי תרומה ומעשר שאין רגילות להיות תרומה ומעשר הן חולין מתוקנים לא יעבור מירוח ונראה דטעמא משום דמכבי דישו דשמעו הראוי לו ומעשר מסון גבוה הוא ותרומה נמי לישראל אסור ליתן לפני בהמתו ואפילו כהן דוקא כרשינין שהוא מאלל בהמה מותר להאכל ולא חטין משום הפסד תרומה וכן דריש בהדיא במעילה דף י"ג. ושם ד"ה מאי מדרשו גבי הא דתמן וכן פרה לא מאלל כרשיני הקדש: גידולי מעשר חו"ין. דלא שייך למיגזר שמה ישהה צידו ויבער בטומאה דלמח ישהה כיון שיכול לפדותו ואפילו לקוח כנסף מעשר שנטמא דאינו נפדה לרבי יהודה לא גזרו על גידולין דלמחון מעשר כיון דעיקר מעשר יס' לו פדיון: כאן במעשר ראשון דמיקרי דישו כאן במעשר שני. דאפילו לר' יהודה אינו עובר חוץ לחומה כדפרין נקמון והא כעי חומה ומימה והלא אי לאו רעך היה אוכל פועל משל הקדש כי היכי דשני משל מצירו ולא הוי גזל וה"ג אית לן למימר דשני חוץ לחומה דהא לרבי יהודה ממונו הוא ויכול לקדש בו האשה אפילו חוץ לחומה כדמשמע בקדושין דף ג"ג: וי"ל דאפילו דף ג"ג (לא) קרינן ביה דישו שלו ולא של רעך דה"ג אמרינן כסוף פרק חלק (פסחין דף ק"א): דלמח עלמא לא מיקרי שללה גבי עיר הגדחת ופטורה מן חמלה דלא מיקרי ערסומים:

והדישות בתרומה ומעשר אינו עובר משום בל תחוסים אבל מפני מראית העין מביא בול מאותו המין ותולה לה בתרסקלין שבפיה ר"ש בן יוחאי אומר מביא כרשינים ותולה לה שהכרשינים יפות לה מן הכל ורמינהו פרות המרכסות בתבואה אינו עובר משום בל תחוסים והדרשות בתרומה ומעשר עובר משום בל תחוסים יונכרי הדש בפרתו של ישראל אינו עובר משום בל תחוסים בפרתו של נכרי עובר משום בל תחוסים קשיא תרומה אתרומה קשיא אמעשר בשלמא תרומה אתרומה לא קשיא כאן בתרומה כאן בגידולי תרומה אלא מעשר במעשר קשיא וכי תימא כשאר אמעשר נמי לא קשיא כאן במעשר כאן בגידולי מעשר בשלמא גידולי תרומה תרומה אלא גידולי מעשר חולין נינהו דתנן גידולי יטבל וגידולי מעשר שני חולין אלא לא קשיא הא במעשר ראשון הא במעשר שני ואיבעית אימא הא והא במעשר שני ולא קשיא הא רבי מאיר הא רבי יהודה הא ר"מ דאמר במעשר (א) ממון גבוה הוא הא רבי יהודה דאמר מעשר שני ממון הדיוט הוא היכי דמי כגון שהקדימו בשבולין ולר' יהודה (א) והא כעי חומה כגון שדש פנים מחומת בית פאני איבעית אימא לא קשיא כאן במעשר ודאי כאן במעשר דמאי השתא דאתית להבי תרומה אתרומה נמי לא קשיא כאן בתרומת ודאי כאן בתרומת דמאי בשלמא מעשר דמאי איכא אלא תרומת דמאי מי איכא והתניא יאף הוא ביטל את הירודי וגזר על הדמאי לפי ששלח בכל גבול ישראל וראה שלא היו מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד אלא לא קשיא כאן בתרומת מעשר ודאי כאן בתרומת מעשר דמאי בעו מנייה מרב ששת היתה אוכלת ומתרוס מהו משום דמעלי לה הוא והא לא מעלי לה או דלמא דחויא ומצמערקא והא חויא ומצמערקא אמר להו רב ששת תניתוה רבי שמעון בן יוחי אומר מביא כרשינים ותולה לה שהכרשינים יפות לה מן הכל שמע מנייה ימוש דמעלי לה הוא שמע מנייה איבעית להו מהו שיאמר אדם לנכרי חסום פרתו ודוש בה מי אמרינן כי אמרינן דאמירה לנכרי שבות הני מילי לענין שבת דאיסור סקילה אבל חסימה דאיסור לאו לא או דלמא לא שנת ת"ש נכרי הדש בפרתו של ישראל אינו עובר משום בל תחוסים מעבר הוא דלא עבר הא איסורא איכא כד"ן הוא דאיסורא נמי ליכא ואידי דתנא סיפא דישאל הדש בפרתו של נכרי עובר תנא רישא אינו עובר תא שמע דשלחו ליה לאבוה דשמואל הל"ן תורי דגנבין דהתם לפי שהתחיל כבר לחרוש מפני דרכי שלום: דאיסור לאו שרי. אע"ג דכמס' מ"ק דף י"ב. אמרינן דכרשיניות וחולו של מועד אסור אמירה לנכרי התם משום דשבת וי"ז חדא מילתא היא וגזרו אטו שבת. דגנבין דהו ארמאי. בשאלמות דרב אחאי(י) מפרש שהיו קושרין דינר כמים של בהמה בחוקה והנכרי גונג דינר ותולג הכיס ומסרסו ולשון גנבין להו לא משמע הכי שלא חזין לגנוג רק כדרינ: מחלפי

עין משפטו נר מצוה

כ"ה א ב מ"י פ"ג מה"ל שכיחות הלכה ד יעי' בהשגות ובמ"מ סתם לל"ן קפד עוש"ע ח"מ פ"י שלם ספ"ק ו יע"ן נה"ה: כ"ו ג ד מ"י ט"ו הלכה ג טו"ע"ע שם ספ"ק ה: כ"ז ח מ"י ט"ו הלכה ד ה: כ"ח ו מ"י פ"א מ"ל תרומות הלכה א: כ"ט ז מ"י פ"ו מהלכות מעשר הלכה ו סתם עש"ן קלה: ג ח מ"י פ"ו מהלכות מעשר שני הלכה ט: נ"א ט מ"י שם פ"ג הלכה ח: כ"ב י מ"י פ"ג מהלכות שכיחות הלכה ד ה: כ"ג ב מ"י פ"א מהלכות מעשר שני הלכה ו: כ"ד ל מ"י פ"ו מהלכות מעשר הלכה א סתם עש"ן קלה: כ"ה מ מ"י פ"ג מהלכות שכיחות הלכה ד ה: כ"ו ב מ"י פ"א מהלכות מעשר שני הלכה ו: כ"ז ג מ"י שם הלכה ג סתם לל"ן קפד טור ש"ע ח"מ פ"י שלם ספ"ק ז: כ"ח ט מ"י פ"ו מהלכות שבת הלכה ג סתם לל"ן קפד עוש"ע ח"מ פ"י שלם ספ"ק ז: כ"ט ז מ"י פ"ג מה"ל שכיחות הלכה ד יעי' בהשגות ובמ"מ סתם לל"ן קפד עוש"ע ח"מ פ"י שלם ספ"ק ו יע"ן נה"ה:

לענין רש"י

שונג"ל א [ניגול] א. חומה הפקיה את העיר. רוב"ד [וייליי"ר]. לסליל (נאמר פסדה).